

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΕΝΝΕΝΗΚΟΝΤΑ ΤΡΙΑ

Α. ΔΟΥΜΑΣ

Μετάφρασις Β. Μ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

(Η συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Τὰ πάντα ἔδωκεν καλῶς μέχρι τοῦ Arcis-sur-Aube μάλιστα ἐφ' ὅσον, ἐκεῖ ὁ δ. Νέκερ, ἀτακτῆτα, καὶ κατέλυσε εἰς τὸ ταχυδρομικὸν ὄργανον περιμένον νὰ τῷ ἀνταλλάξῃ τοὺς ἱπποὺς τοῦ πλὴν πᾶντα ἀνδρὸς ὀπλισμένοι εἰσέβαλον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ζυγούτου αὐτοῦ τὸ διαδεδειγμένον του.

Εἶχε τρία ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐν ἰδιαιτέρον τοῦ βασιλέως.

Τὰ ἔφερον εἰς τὸν δημοκρεῖον καὶ τὸ διοικητήριον διὰ τὰ θεωρήσει καὶ τὰ εὖρον ἐν τάξει.

Ἀλλὰ, καὶ ἐκεῖ ἐπίσης, τὸν δημοκρεῖον, καὶ τὸ διοικητήριον δὲν ἦσαν πάντοτε ἀρχαὶ ἢ λαϊκὴ θέλησις τὰς καταλύει, καὶ ὁ δ. Νέκερ καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ δημοκρεῖου διὰ μέσου ἑνὸς στόχου ὀπλίσαντες ἐν ἐξουσίᾳ αὐτοῖς.

Ἐκεῖ, ὁ δ. Νέκερ ἐνόησε, ὅτι εἴνε ἀντιμέτωπος καὶ τῇ νύμφῃ εἰς τὴν ἑθνητικὴν Συνέλευσιν. Ἡ αἰτήσις τοῦ γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τὸν ὅρον ἐναὶ τὸς εἰς τὸν ἀνθρώπων τοῦ γείνου κομίστης τῆς ἐπιστολῆς, ἀλλὰ μόνον νὰ τὴν φέρωσι δύο πολιτικὴ τῆς πύλεως.

Ὁ δ. Νέκερ ἔγραψε καὶ οἱ δύο ἀπεσταλμένοι ἀπῆλθον.

Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάνισεν, ὅτι ὁ δ. Νέκερ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πορείαν του, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἠμπούσε νὰ συληθῇ ἐκ νέου εἰς Βεζούλ.

Ἐκεῖ, συνέβη χεῖρον ἐπὶ τῇ εἰς Arcis-sur-Aube ὁ λαὸς περιχυλῶν τὴν ἀμαξίαν, κόπτεται τοὺς ἱπποὺς τῶν ἱππων, καὶ ἐκτετῇ εἰς τὰς φρικτωτέρας τῶν ἀπειλῶν.

Ἐν τούτοις, ἐκεῖ, ὅπως καὶ εἰς Arcis-sur-Aube, τὸ διαδεδειγμένον τῆς ἑθνητικῆς Συνελεύσεως καταλύει καὶ τὸ ἀνοίγει μίαν ὁδόν.

Τὴν ἐσπέραν, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀκολουθίας

ἱστορίας τοῦ Πέτρο Ἰωάννου τῆς Αἰθιοπίας, ἑνὸς μονάρχου χριστιανοῦ, μετ' ὃν ἤδυντο νὰ συστηθῇ συμμάχους δεσφῶν, διὰ τὴν διάδοσιν τῆς πίστεως ἢ τὴν ἐξουσίαν τῶν θεσπῶν τοῦ Ὁρί, οἵτινες ὤρετο νὰ χρησιμοποιοῦν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Τούρκων. Τίποτε πλέον, δι' αὐτὸν μετὰ τὴν ἀποκρίσιν τῆς Σουλτανικῆς. Εἶχε προστεθῇ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς αὐτῆς, ὅπως τότε καὶ τότε οἱ ἄλλοι ὑπερέβαινον πάντοτε τὸν ἀπὸ ἐπὶ πρῶτον νὰ ἀπελευθέρωσιν τὸν ἑαυτοῦ τὸν ὅσον τῶν αὐθιγῶν, διὰ τὸν τὸν πλησίον αὐτῶν.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ Ν
ΣΥΡΗΤΟΥ ΒΑΡΙΑΝΤΖΑ ΚΑΙ ΣΙΑ
(ΠΡΑΚΤΟΡΙΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ)

Νεωστὶ ἰδρυθὲν καὶ τελευταίως ἀνακατασκευασθὲν καὶ πλουτισθὲν τελείως
ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ
92 — Ὁδὸς Καννακίη — 92.
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΟΙΑΝΔΗΠΟΤΕ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ

Ἐφημερίδας, περιοδικὰ, βιβλία
ἐντυπ. Τραπεζῶν, Ἐταιρειῶν κλπ.

ΚΑΔΑΙΣΘΗΣΙΑ, ΤΑΧΥΤΗΣ, ΕΥΘΥΝΕΙΑ

τοῦ εὐρέθους ἀνδραγαθίας ἐπὶ πέντε ὥρας μετὰ τὸν ζῶντα καὶ θάνατον.

Καὶ οὕτως ἐσθλασθὲν τὸ αὐτὸν ἐλθόντα νῆφθ' εἰς μαρμάρην αὐτὴν ἐπέστρεψεν εἰς Γενόβαν πλοῦτος ἢ ὅσον ἦτο ὅταν ἦλθεν, ἐγκαταλείποντας εἰς ἡμᾶς καλλίτερον τῶν δύο ἐκατομμυρίων τοῦ τοῦ ὑποκαρποφυλακίου, καλλίτερον τῆς οἰκίας του, καλλίτερον τῆς ἐπιπλώσεώς της, ἀφίπων εἰς ἡμᾶς τὴν κόρην του, μίαν τῶν μεγαλειτέρων γυναικῶν τῆς ἐποχῆς μας.

VI

Ὁ Βασιλεὺς. — Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας. — Τὸ σχέδιον τῆς φυγῆς. — Τὸ ὁρησκευτικὸν ζήτημα. — Ὁ κύριος Βέτο. — Ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Κλερμόντ. — Ὁ Πάπας. — Ὁ κύριος δὲ Φερσέν. — Συνθήκη μετὰ τῶν ἄλλων Δυνάμεων. — Ἡ Συνέλευσις. — Ἀποδοχὴ τοῦ βασιλέως. — Ὁ ὄρκος ἐν δημοσίᾳ συνεδρίᾳ. — Αἱ ἀρνήσεις. — Ἀγῶνες τῶν ἱερέων. — Ἡ ἐπιρροὴ τῶν. — Ὁ δῆμοκρος Λεπερόν. — Ὁ κ. δὲ Ναρδόν. — Τὸ «Χρονικόν» τῶν Περσίων. — Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως. — Συζήτηση ἐν τῇ Συνελεύσει. — Μορὲ. — Ἐπιστολὴ τοῦ Μοντιρόν. — Ὁ κ. δὲ Μενού. — Μερσὲ. — Νομοσχέδιον ἐπὶ τῇ μεταναστεύσει.

Ἡ ἐπιστολὴ εἰς τὸν βασιλέα. — Κατ' Ὀκτώβριον, ἐξέρχεται τῆς συνήθους

αὐτῇ ἀναποφασιστικότητος, καὶ ποιεῖ δύο ἀποφασιστικὰ διαδήματα.

Γράφει εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰσπανίας καὶ τοῦ στέλλει προκαταβολικῶς τὴν διαμαρτυρίαν του κατὰ παντός, ὅπερ τυχὸν θὰ ἤδυντο νὰ τὸν βιάσῃ ὅπως ἐπικυρώσῃ τι.

Ἐπειτα μελετᾷ ἐν σχέδιον φυγῆς, ὅπερ τῷ παρουσιάζει ὁ ἐπίσκοπος δὲ Παμιερ, ὅστις ἐπιτυχάνει παρὰ τοῦ βασιλέως πλήρη ἐξουσίαν διὰ τὸν κ. δὲ Βρετὴν ἵνα συνθηκολογήσῃ μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων.

Ὁφείλουσι νὰ ἀναμείνωσι τὴν φυγὴν ταύτην μετὰ τοῦ κ. δὲ Βουγιῆ.

Ὁ κ. δὲ Βουγιῆ κάμνει τὰς προμηθείας, καὶ ἐμπιστεύονται εἰς αὐτὸν.

Ὁ κ. δὲ Ναρδόν, ὅτι ἐπὶ τὸν ἐπὶ τῇ ἀντιμέτωπον, ὅτι ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τῆς φυγῆς τοῦ τῆς 21ης Ἰουνίου, τῆς πτώσεως τοῦ τῆς 10ης Αὐγούστου, τοῦτο δὲν ἦτο τὸ πολιτικὸν ζήτημα, ἀλλὰ τὸ ὁρησκευτικὸν ζήτημα.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

I. ΚΟΚΚΟΡΗΣ

Παρέλκυε ὀλίγα ἰδιοτρόπα ὁ φάσμα τὸ ἐμπροσθεν τοῦ ἱ-κκόρορ. Οἱ θέλοντες νὰ ἐνδύθων ὁλως ἰδιοτρόπως ἄς σπεύσωσιν.

ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΗΧΑΝΩΝ

ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ

ΤΑΧΥΤΕΡΟΝ

ΣΤΕΡΕΩΤΕΡΟΝ

ΠΟΛΥ ΤΕΛΕΣΤΕΡΟΝ

Εὐθιυότερον εἶνε

ὁμολογουμένως

οὐΚΑΤΑ ΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΛΕΡ

ΠΑΤΡΑΙ — 64 ὁδὸς Μιζῶνος — ΠΑΤΡΑΙ 46

Θ. Π. ΒΑΡΖΑΝΗ

ΓΑΛΛΙΚΟΝ & ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΜΕΓΑ ΚΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ἀριθ. Τηλεφώνου 130 — ὁδὸς ἀνεξαρχισίας ἀριθ. 13

Τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῶν ξένων γλωσσῶν εἶνε τὸ μόνον τέλειον ἐν ἡμέραις.

Προμηθεύεται κατ' ἐκάστην ἀπ' εὐθείας ἐξ Εὐρώπης πλῆθος ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ καὶ Ο.ΤΙ ΝΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ἐκδίδεται.

Παρακολουθεῖ τὴν Παγκόσμιον φελολογίαν
Ἐκτελεῖ παραγγελίας κατὰ θούλησιν τῶν Βιβλιοφίλων.

ΕΤΟΣ Α'

ΛΕΠΤΑ 10

— 1 Ἰανουαρίου 1911

8 ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΡΙΘ. 32

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΚΡΙΤΙΚΗ
ΚΑΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΥΠΟ Μ. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΣΤΗΝ ΑΡΟΜΑΙ

ΕΤΗΣΙΑΙ

Δραχ. 8

Φραγκ. 10

1 ΕΛΛΗΝΟΙ

3

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Ὁδὸς Ἀγίου Ἀνδρέου

ἔναντι ὁμωνύμου Ναοῦ

1911

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ χρόνου ἐξέπνευσεν καὶ αὐτὸ, ὡς ἐξέπνευσαν αἱ μυριάδες τῶν ἐτῶν τοῦ παλαιοῦ, ὡς θὰ ἐκπνεύσουν αἱ μυριάδες τῶν ἐτῶν τοῦ μέλλοντος.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲν ὑπάρχει ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κοινωνίαν τὴν πραγματικὴν, τὴν ἐργαζομένην, τὴν οὐδέουσαν εἰς τὰ πρόσω. Ὁ χρόνος εἶπε μία στιγμὴ εἴτε πολλοστημόριον στιγμῆς θεωρηθῇ, ἀφορᾷ τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς θεολόγους. Ἀς τὸν θέσωμεν ἐντὶ τοῦ ἀπείρου ὡς πεπερασμένον οἱ μὲν, ἐντὶ τῆς αἰωνιότητος οἱ δὲ. Διὰ τὴν κοινωνίαν εἶνε φιλοῦ λογαριασμοῦ ἀντικείμενον.

Ὁ χρόνος διὰ τὴν κοινωνίαν ἔχει ἐνδιαφέρον μόνον διὰ τὰ πολιτικὰ του γεγονότα, διὰ τὰ βήματα, τὰ ὅποια ἐπὶ τὴν ἐποχὴν εἶπε πρὸς τὰ ὀπίσω. Οἱ λαοὶ ἔχουν ἀνάγκη νὰ γνωρίσουν τὸ ἀτομικὸν τῶν πνεύμα, τὸ ἐθνικὸν τῶν πνεύμα, τὸ πολιτικὸν τῶν πνεύμα, διὰ νὰ ἐννοήσουν, ἂν ἔχουν ζῶν ἐν τῇ μέλλοντι καὶ ποῖα θὰ εἶνε αὐτὴ ἡ ζῶν. Θὰ ζήσουν ὡς προσηγορικῶς, αὐτοπαρκτος, ἢ ὡς λαὸς ἀνευ ἐθνικῆς συνειδήσεως, συγκροτημένος ἐντὶ ἄλλων λαῶν, ζῶντες μετὰ ξένον πνεῦμα, μετὰ ἐπιδολὴν ἄλλων τάσεων καὶ ἄλλων συμφερόντων; Ἰδοὺ ποῖαν σημασίαν ἔχει ἡ ἐρευνα, ἡ ἐπισκοπὴ τῶν ἐκπνεόντων ἐποχῶν. Θέλουν νὰ ἴδουν τὴν ἡσυχίαν, διὰ νὰ ἐννοήσουν, τί θὰ ἦναι αὐτοῖς.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας τὰ γεγονότα τὰ ὅποια συνδέονται μετὰ τῆς κινήσεως τῶν ἄλλων λαῶν δὲν ἔχουν δυστυχῶς ἐθνικὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ κίνησις τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ρωσίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Ἰταλίας, ὅλων τῶν ἔθνων ἐν γένει μικρῶν καὶ μεγάλων, οἱ διάφοροι συνδυασμοί, αἱ διάφοροι συμμαχίαι, παρέρχονται ὡς

φαινόμενα τυχεῖα, ὡς ἐνασχολήσεις τῶν διπλωματῶν ἐνδιαφέρονται μόνον τὰ Κράτη, ἐντὶ τῶν ὁποίων ἀναφαίνονται. Ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἐξεγείρουσι μόνον, ὅταν ἡ δράσις τῶν Κρατῶν ἐγγίξῃ τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα ἀπροκαλύπτως. Μόνον τότε ἀφυπνίζομεθα καὶ κατατάσσομεν τὰς δυνάμεις εἰς διαφόρους βαθμοὺς φιλελληνικότητος. Ἐκεῖνη ἡ δύναμις ἡ δὲ τὰ διπλωμάταις εἶνε φιλέλληνας, ὁ ἄλλος εἶνε μισέλληνας διὰ τὰ χαρακτηριστικὰ εἰς ἄλλαν περίστασιν τὸν πρῶτον φιλέλληνας ὡς μισέλληνας καὶ τὸν πρῶτον μισέλληνας ὡς φιλέλληνας.

Αὕτη δυστυχὴς εἶνε ἡ ἀντιλήψις μας ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Κόσμου. Θεωροῦμεν τὰ γεγονότα, ὡς προϊόντα τῆς στιγμῆς καὶ ἢ συντελούνται. Οὐδέποτε ἐννοήσαμεν, ὅτι τὰ γεγονότα μᾶλλον εἶνε ἀπόρροια σκέψεων μεγάλων ἀπὸ δεκαετηρίδων, παρασκευῶν ἐπιμόνων, συνδυασμῶν προγενεστέρων. Πιστεύομεν, ὅτι αἱ δυνάμεις ἔχουν ὅχι μόνον ὁρισμένην κατεύθυνσιν ἀλλὰ καὶ ὁρισμένην μέθοδον πρὸς πραγμάτωσιν τῆς μεγαλεπιδόλου πολιτικῆς τῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ὅταν βλέπομεν, ὅτι μία δύναμις ὑποστηρίξει ἐν Κράτει ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων, ἀποροῦμεν, πῶς μετέτρεψε πολιτικὴν, ὡς ἐὰν χάριν τῶν συμφερόντων τῆς, εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ ἀκολουθῇ πάντοτε τὴν αὐτὴν μέθοδον καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν ἰδεῶν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους αἱ πολιτικαὶ ἐπιθεωρήσεις, τὰς ὁποίας κάμνει ὁ τύπος ἐπὶ τῆς παγκοσμίου πολιτικῆς κινήσεως δὲν ἔχουν καμμίαν σημασίαν δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας. Διὰ τὸν Τύπον, εἶνε ματαιοσχολία. Διὰ τοῦ ἀναγνώστη, ἀπλὴ περιέργεια. Ἀλλὰ τὰ γεγονότα τοῦ Κόσμου δὲν εἶνε ἀπλὰ περιεργαίαις φαινόμενα. Ἐντὶ αὐτῶν παίζεται ἡ τύχη τῶν λαῶν καὶ μάλιστα τῶν ἑλληνικῶν. Ἀλλ' ὅταν οἱ Ἕλληνας τ' αὐτὴν ἔχουν ἀντιλήψιν, ἢ «Κραυγὴ»

δὲν θὰ ἀπασχολήσῃ τοὺς ἀναγνώστα τῆς μετὰ τὴν ἐποχὴν τὰ ὅποια θὰ παρέλθουν ἀδιάφορα, ὅπως καὶ ὁ χρόνος, τὸν ὅποιον προπέμπουν εἰς τὸ χάος διὰ σφύριγγον καὶ βοῆς θορυβώδους.

Ἡ «Κραυγὴ» θὰ σταθῇ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς κινήσεως.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Τὸ κίνημα τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου, τὸ ὅποιον ἐκάλεισαν ἐπὶ νίστασιν εἰρηνητικὴν, ἀνήκει εἰς τὸ προκαταρκτικόν, οὐχὶ εἰς τὸ ἐκπνεύσαν ἔτος. Ἀλλ' αἱ συνέπειαι τοῦ εὐρίσκονται εἰς τὸ ἔτος, τὸ ὅποιον μάλιστα ἀπεχαιρέτησαμεν.

Τὴν ἐγέννησεν τὸ κίνημα; Τὴν ἐπαδ' ὡς τὸ κίνημα;

Τὸ τί ἐπαδ' ὡς, μὰς τὸ εἶπον οἱ πρωτοεργαί του. Τὴν ἀνάρθρωσιν τοῦ Κράτους. Τὴν ζωώδησιν τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος, τῆς φυλῆς τὴν σωτηρίαν.

Ἀλλὰ τίς τὴν ἐγέννησεν; Ἡ κακοδομονία ἡ ἐσωτερικὴ, ὁ ἐξωτερικὸς ἐξουθενισμός. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τοῦ κινήματος ἡ Αὐλὴ καὶ οἱ ἀρχῆγοι τῶν κομμάτων ἤλθον ἀντιμέτωποι πρὸς τοὺς πρωτοεργαί τῆς 15ης Αὐγούστου.

Ἡ Αὐλὴ καὶ τὰ κόμματα ἐξήτησαν νὰ πνέουν τὸ κίνημα.

Ὁ Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος σ' ἐκέντρου τὰς δυνάμεις τοῦ νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ. Ἀλλὰ δὲν εἶχε σαφὴ ἰδεάν τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος, οὐτε τῶν νόμων, καθ' οὓς αἱ ἐπαναστάσεις εὐδοκῶνται. Ὡς στρατιωτικοὶ εἶχον δύο δυνάμεις. Τὴν ὀλίγη δύναμιν καὶ τὴν αἰσθηματικότητα. Ἀλλὰ δὲν εἶχον τὸ πολιτικὸν πνεῦμα.

Ἡ Αὐλὴ καὶ τὰ κόμματα ἠγνόησαν τὸ ἀσθενὲς τοῦτο μέρος τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ θέσις τῶν ἦτο νὰ ἀντιστοῖν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νέου πνεύματος. Ἀλλ' ὑπεχώρησαν διὰ νὰ πολεμήσουν ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν αὐτοὶ ἰσχυροὶ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς νέας τάσεως, ἀσθενεῖς. Θὰ πε-

λειμήσουν επί της πολιτικής.

Αλλά και οι μὲν και οἱ δὲ δι' αἰμοιβαίων υποχωρήσεων και ανταλλαγμάτων.

Ἡ ἐπαναστάσις υπεχώρησεν ἀμέσως εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐδέχθη τὸν Μαυρομυγᾶλην και τοὺς συναδέλφους του, ἀνδ-α: ἀντίπροσωπεύοντας τὸ παρελθόν, τὸ ὁποῖον κατέλυσε.

Και εἰς ἀντάλλαγμα ἔλαβε τὴν ἔξωσιν τῶν Προγκήπων ἐκ τοῦ στρατοῦ και τὴν ἀπόταξιν τριῶν αξιωματικῶν φίλων τῆς Αὐλῆς.

Ἡ ἐπαναστάσις υπεχώρησεν ἀκόμη περισσότερον. Ἐξήγησε τὴν ἀμνηστειάν τοῦ κινήματος. Τοῦτο ὑπῆρξε τραῦμα κατὰ τῆς ὑπάρξεώς της. Ἀντὶ νὰ δώσῃ αὐτῇ ἀμνηστειάν ὅπου, ὅπως και εἰς οἰονδήποτε ἤθελεν, ἀνεγνώρισε τὴν δύναμιν τοῦ παρελθόντος, ἐκήρυξεν ἑαυτὴν ἔνοχον ἀπέναντι τῆς τάξεως, τὴν ὅπου ἤθελε νὰ ἀναμορφώσῃ και νὰ τῇ δώσῃ νέον πνεῦμα, νεν κατεβύθησαν καὶ ἐξήγεται ἀμνηστειάν τῆς ἐπαναστάσεως!

Ἡ παλαιὰ τάξις ἡ χθὲς τρέμουσα πρὸ τοῦ ἀγνώστου, ἀνέθαρρυσεν. Εἶδε τὴν ἐπαναστάσιν δειλὴν, ζητοῦσαν ἔλπει. Ἐχορήγησεν, ὅτι ἐξήλθεν, ἀλλ' ἦτο κυρία τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ χρόνος θὰ ἐξεμηδύνει τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα και ἡ παλαιὰ τάξις θὰ ἐγίνετο κυρία τῶν πραγμάτων.

Ἡ Κυβέρνησις Μαυρομυγᾶλη και ἡ κατόπιν Δραγούμη ἦσαν Κυβερνήσεις ἐμαφροδίτοι. Δὲν ἀντεπροσώπευον οὔτε τὴν ἐπαναστάσιν, οὔτε τὴν παλαιάν τάξιν. Ἐκυμαίνοντο μεταξὺ τῶν δύο ρευμάτων. Ἡ ἐπαναστάσις, ἀνεπνεύματος πολιτικοῦ, δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ χαρακτῆρα ὡσιμὸν εἰς τὸ ἔργον της. Ἡ παλαιὰ τάξις φοβούμενη τὴν ὕλην δύναμιν τῆς ἐπαναστάσεως δὲν ἐτόλμα νὰ καθίσταται ἀποκαλύπτως τὴν ἡν ἐπέζητε ὀδόν. Ἡ κείνη νὰ ὑπονομεύῃ τὴν ἐπαναστάσιν δι-αρκῶς και ἐπιδοῦναι, ἐκμεταλλευμένη τὴν πολιτικὴν ἀπειρίαν τῶν πρωτοεργῶν τῆς ἱκανοτάσεως. Ἐνομοθέτει ἐπιπολῶν, τερατώδως περ ὡμένη νὰ καταρρίψῃ τὸ γόνυ τῆς ἐπαναστάσεως ἐντὸς τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως. Ἐφοροῖ ὅγε ἀπὸ τὸν λαὸν και ὑπέσχετο κατάργησιν ἄλλων φόρων. Ἀλλὰ τὴν κατάργησιν ἐνομοθέτει οὕτως, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐφαρμογὴ της.

Ἐνθὺ διὰ τῆς Κυβερνητικῆς ἐργασίας ὑπενόμουν τὴν ἐπαναστάσιν, τὰ παλαιὰ κῆρυκα τὴν ὑπενόμουν διὰ τῆς πολιτικῆς πολιτικῆς. Ἐπαίξον βωδὰ πρόσωπα ἐν τῇ Βουλῇ. Δὲν ὡμίλου, δὲν ἐγνωμάτευον, ἐδέχοντο σωπηλῶς τὰ πάντα.

Ἀλλ' ἡ σιωπὴ τῶν κομμάτων εἶνε ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐθνῶν τρομερώτερα τῆς φανεράς ἀντιδράσεως. Οἱ στρατιωτικοί, ὅσον ἀπειροὶ και ἂν ἦσαν, ἠγνόνουν τὴν δεινότητα τῆς θέσεώς των. Δὲν εἶχον ἓνα πολιτικὸν ἄνδρα νὰ ὀργανώσῃ πολιτικῶς τὴν ἐπαναστάσιν

και νὰ πλήξῃ, ὡς πλήττουν ὅλοι αἱ ἐπαναστάσεις, μὲ ταχύτητα, μὲ ἐτοιμότητα. Καὶ αὐτοὶ οἱ νέοι πολιτευόμενοι εἶχον γένειαι κημιτικώτεροι και δουλοπρεπέστεροι τῶν παλαιῶν. Τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα και αὐτὰ τὰ μάλλον θνησιγενὴ γαργαλίζουσαν πάντοτε μαν φίλοδοξίαν, θερμαίνουσαν μίαν νεαράν φαντασίαν, ἡ ὁποία εἰσπῆδ' εἰς τὸ μέσον και ἀρπάζει τὰ ἡνία και ἐνσαρκνώνει τὸ πνεῦμα τῆς νέας τάξεως.

Ἀλλ' ἡ ἐπαναστάσις τῆς 15ης Αὐγούστου δὲν ἐπαρουσίασε τοιοῦτον φαινόμενον. Οὐδεὶς τῶν παλαιῶν, οὐδεὶς τῶν νεαρῶν πολιτευομένων ἤρθη εἰς τὸ ὕψος τῆς ἐποχῆς του. Οὔτε τὸ παρελθὸν εἶχον μελετήσει, οὔτε τὸ παρὸν εἶχον κατανοήσει. Ἐν ἄρθρον, μία γυνώμη Ἑθνοπατικῆς ἐφημερίδος συνήθως ὑποβολιμαία και κατ' ἐντολὴν περὶ κινδύνων ἐθνικῶν τοὺς παρέλυσε. Τόσον εἶνε ἀπειροὶ τῶν πολιτικῶν παιγνιδίων ἡ και τόσον ὑποκριταὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς.

Οἱ στρατιωτικοὶ ἔβλεπον ἑαυτοὺς ἀπομεινωμένους. Ἐξήλθον διεξέδοον. Ἡθελον νὰ ὑποχωρήσουν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ μειωθῇ ἡ προσωπικὴ τῶν φιλοτιμία. Ἀφ' οὗ δὲν εἶχον τὴν δύναμιν νὰ φυγαδεύσουν τὰ κόμματα, ἐξήγησαν τὸν συμβιβασμόν.

Καὶ ἀπέδωκαν εἰς τὸν Βενιζέλον. Αὐτὸς θὰ ἔφερε τὴν συνδιαλλαγὴν μεταξὺ τῶν κομμάτων και τῆς ἐπαναστάσεως.

Ο Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Μετὰ τοῦ Βενιζέλου ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση εἰσέρχεται εἰς νέαν φάσιν. Ἐρμαφροδίτος και αὐτῇ, ὡς ἡ προηγουμένη περίοδος. Δὲν θὰ εἶνε οὔτε ἡ Ἐπαναστάσις οὔτε ἡ παλαιὰ τάξις. Θὰ ἦνε ἐν μίγμα μωφτέρων. Ἀλλὰ ἡ ἐξέλιξις μᾶς ἄγει εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς παλαιᾶς τάξεως μὲ νέους τύπους, μὲ νέαν μορφήν. Ἦσως μάλιστα ἡ παλαιὰ τάξις ἐπανεῖλθε συστηματικώτερα και ἰσχυρότερα ἐσωτερικῶς, ἀπορροφητικώτερα ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Τοῦτο τοῦλάχιστον μαρτυροῦν τὰ presages τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, ὅ θὰ καταδείξωμεν εἰς τὴν κατ' ἐλπίαν ἀρθρογραφίαν.

Ὁ Βενιζέλος ἐδρασε ἐν Κρήτῃ ἐπιτυχῶς, και ὡς μέλος τῆς Κρητικῆς Κυβερνήσεως και ὡς ἀντιπολιτευόμενος. Ὡς πολιτικὸς ἐδείξεν, δύνουσαν, προσωπικότητα, βαθεῖαν γνώσιν τῆς διεθνούς πολιτικῆς. Μελετᾷ ἀκουράτως και ἐμβριθῶς. Ἐν τῇ συντάξει τῶν διπλωματικῶν ἐγγράφων κατέχει τὴν ἀνοβίαν τῶν ἔργων και τῇ: ἐκφράσεως τὴν λεπτότητα. Τπογραμμίζει ὅλας τὰς ἐκφράσεις τῶν διπλωματικῶν ἐγγράφων, τὰς σχολιάζει μετὰ κριτικῆς βαθείας και τὰς ἀντιτάσσει ἐπιεικῶς και ἀποτελεσματικῶς. Ὡς ῥήτωρ εἶνε εὐφραδὴς, ἄδρῆς, ἀλλ' ἂν ἐπαναλήψωμεν φορτικῶν. Ἀποβλέπει πάν

τοτε εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος και ὄχι εἰς φράσεις τατορευμένας. Σύντμος εἰς τὴν περίοδον τοῦ λόγου, τομὸς και ἀκριβὴς εἰς τὴν φράσιν, συνδέει τὰς ἐννοίας μετὰ τέχνης τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην ἀνευ πλατυσμών, και διὰ τοῦτο δὲν κουράζει τὸν ἀκουστικόν. Ἐνθὺ τὸ ἡμέρος του και τὸ σθένος του φέρουν τύπον Ἀγγλικόν, ἡ ρητορικὴ του τὸν προδίδει μάλλον Γάλλον ἢ Ἀγγλον. Τὸ Κοινοβούλιον και αἱ περὶ διοικήσεως ἰδέαι του φέρουν μίαν ἀπύχνησιν Γαλλικῶν ἰδεῶν μάλλον, ἢ Ἀγγλικῶν.

Ὡς ἀντιπολιτευόμενος τῆς Ἀριστοκρατικῆς πολιτικῆς τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου ἐδείξε δύναμιν θελήσεως και τέχνης πολιτικῆς ὑπέρρογον. Οἱ ἐχθροὶ του τὸν ἀπεκάλουν, ὡς οἱ Γάλλοι τὸν Γαμβέταν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Γαλλικῆς Συνελεύσεως, «fou furieux», προδότην και δημαγωγόν. Ὁ Θεοτόκης οὔτε κινῆθελος νὰ τὸν δεχθῇ, ὅταν ὁ Βενιζέλος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας νὰ παραστήσῃ τὴν κατάστασιν ἐν Κρήτῃ, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργει ἡ πολιτικὴ τοῦ Πρίγκηπος. Ἀλλ' ὁ ἀπολυταρχισμὸς τῆς Ἀριστοκρατίας ἐδημιούργησε τὸ θέρησον και ἐνθὺ οἱ ἐν Ἀθήναις τὸν ἀπεκάλουν ἀκόμη fou furieux, ἡ Ἑθροπατικὴ διπλωματία διέδλε-πεν ἐν αὐτῷ ἄνδρα πολιτικόν, πατριώτην μὲ ἰσχυρὰν διάνοιαν και θέλησιν.

Ἡ φήμη του κατὰ μικρὸν ἐξηπλοῦτο εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα και ὁ Βενιζέλος ἐλάμβανε μίαν μορφήν ἐθνικοῦ ἥρωος και μεγάλῃς προσωπικῆς φυσιογνωμίας και προνομίου πνεύματος.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀντηγωνίζοντο ἐν τοῖς παρασκηνίοις τὰ κόμματα και ἡ Αὐλὴ κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως και κανεῖς δὲν ἤθελε νὰ ὑποχωρήσῃ, ὅλοι ἀπέδωκαν εἰς τὸν Βενιζέλον ὡς τὸν μόνον ἐκ- νὸν νὰ συμβιβασθῇ τοὺς ἀδιαλλάκτους, τὴν ἐπαναστάσιν και τοῦ, ἀντιπροσώπου τῆς παλαιᾶς τάξεως.

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Βενιζέλου ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς διαφόρως ὑπεδέχθησαν ἐν Ἀθήναις.

Οἱ Αὐλικοὶ ἐφοβούντο τὸν ἄνδρα τοῦ Θερίσσου, τὸν ριζοσπάστην, τὸν ἀτίθασον. Ἀκριβέστερον ἐψυχολόγουν οὗτοι τὴν πολιτικὴν κατάστασιν. Γνωρίζοντες κατὰ βάθος ὅλα τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα τῆς τεσσαρακονταετίας ἐπίστευον, ὅτι εὐ- γίζοντο εἰς τὴν φοβεράν ὥραν τοῦ ἐξελασμοῦ. Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον διέσυ- ρον ὡς προδότην και τὸν ἐξέβλασαν ἀν- δημουργήσῃ τὸ θέρησον, ἐκράτει τώρα ὅλον τὸ νῆμα τῆς πολιτικῆς αἰ: τὰς χει- ράς του. Ἦσαν ἔτοιμοι νὰ συνηχολογή- σουν, νὰ ἐγκλωπώθουν τὴν ἐπαναστάσιν ἀρκεῖ νὰ φανοῦν μόνον, ὅτι προΐστανται τῆς κινήσεως.

Τὰ κόμματα δὲν εἶχον καμμίαν ἰδέαν τῆς θέσεώς των και τῆς καταστάσεως των

Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΓΟΡΕΙΝ

(Συνεχία ἐκ τοῦ προηγουμένου)

30 — Καταστάσις και πολλαπλοποίησις. Ἀρκετὰ κοινὸν εἶνε, μεταξὺ τῶν ρητόρων τὸ φαινόμενον τῆς **νοητικῆς διεκρίσεως**, ἡ τῆς κατατήξεως, (οὐχὶ σπανίως πέραν τῶν δύο και τριῶν και τεσσάρων και περισσοτέρων εἰκότων) δι' ἧς εἶνε δυνατόν, ἐνθὺ ὁμῶς τις, νὰ σφεθῇ εἰς πράγματα πολὺ διάφορα ἐκείνων, τὰ ὁποία πρόκειται νὰ ἐξηγή- σῃ ὅπως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, διὰ τοῦ αὐτοῦ τηλεγραφικοῦ σύμματος, δύνανται ταυτοχρό- νως νὰ διαβιβασθῇ περισσότερα τοῦ ἐνὸς τηλεγραφήματα. Διάσημοι τινες ἄνδρες, ὅπως ὁ Ἰούλιος Καίσαρ και ὁ Ναπολεὼν, φημιζον- ται, ὅτι ὑπεργόρεον ἐν μίᾳ στιγμῇ, πολλάς ἐπιστολάς εἰς πολλοὺς γραφεῖς, δίδοντες εἰς τὰς ἰδέας των ταυτόχρονον, ἀλλὰ χωριστὰ πολλαπλῶν, προορισμῶν. Χωρὶς νὰ φθῶσω- μεν εἰς τοιοῦτους κολοσσούς, παρατηροῦμεν συχνάκις κοινὸς ἀνθρώπους, ἱκανοὺς νὰ δια- κρινώμεν εἰς μίαν τοιαύτην διαίρεσιν και πολλαπλασίαν διανοητικὴν. Κατὰ φυσικὸν λόγον διακρίνονται οἱ ρήτορες, οἱ ὁποῖοι διὰ τὴν στενότητα τοῦ χρόνου, εἰσὶν ὡς χρησιμο- μέν, μόνις σχηματίζουσιν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μίαν ἰδέαν, νὰ συνέπνυνται εἰς τὴν ἐπομένην. Τὰ χεῖλη ἐκφράζουσιν μίαν ἐξ αὐτῶν, και ὁ νόος καταγράφεται ἐτέραν. «Ἐνθὺ ἀναδύσει ἡ μία, ὠρμάζει ἡ ἄλλη».

Τὸ μεγαλύτερον ἔρεισμα τῆς κατατή- σεως ταύτης ἀναπαρίσταται ὑπὸ τῆς μνήμης, ἐνθὺ ἡ παρατηρητικότης, ἡνα οὕτως εἴπωμεν, ἀκολουθεῖ ὡς φρουρὸς. Εἰς διδάσκαλος ἐν τῇ τέχνῃ του λέγει, ὁ πατήρ μου, ἐσυνεβίβη νὰ μοι λέγῃ: «Μέγα εἶνε τὸ ἐλάττωμα τῆς νοητικῆς μου δυνάμεως, ὅταν ὁμιλῶ δημο-σίᾳ». Ἀλλ' ἐσπεύδε νὰ προσθήσῃ: «Εἶνε ἐ- λάττωμα φαινομενικόν και ἀπροσδιόριστον, ἀναφερόμενον εἰς τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας προ- φέρω, και οὐχὶ εἰς ἐκείνας τὰς ὁποίας δια- νοοῦμαι». Ὅστις ὁμιλεῖ δύναται, μέχρι τινὸς σημεῖου, νὰ ὑπερίπταται ὑπὲρ πάν, ὅτι ἐκ- θέτει ὁ μηχανισμὸς τῶν φωνοπαραγωγῶν χει- λῶν και νὰ ὑπερβαῖν πολλὰς ἄλλας ἰδέας: ἡ διὰ νὰ σπουδάζῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀ- κροατηρίου, ἡ διὰ νὰ ἀναμνησθῇ πράγματα ἡδὴ σπουδασθέντα, ἡ διὰ νὰ παρασκευάσῃ νέα διανοήματα, ἡ διὰ νὰ ἀπολάσῃ τὸν ἴ- διον ἠρώμενον, ἡ διὰ νὰ ὁρμησθῇ ἐπὶ τῇ ἀπο- τυχῇ, ἡ διὰ νὰ προβλέψῃ εἰς τὰ ἀντιποινα, ἡ διὰ νὰ διακρίνῃ κἀλλιον κατὰ τὸν προχω- ρούντα χρόνον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λόγου, ἡ διὰ νὰ συζητήσῃ κατ' ἑαυτὸν ἂν και πῶς ἀρμόζῃ νὰ ἀλλάξῃ τακτικὴν, και οὕτω καθ' ἑξῆς.

Τὸ φαινόμενον ἐξηγεῖται ἀπλούστατα. Πολὺ συζητοῦν οἱ ψυχολόγοι, περὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ **πεδίου τῆς συνειδήσεως**. Ὁ Ἀβραὴμ Τοῦκερ ἐπίστευεν, ὅτι ὁ ἄν- θρώπινος νοὸς δύναται νὰ ἐχῇ ταυτόχρονον γνώσιν οὐχὶ περισσοτέρων τῶν τεσσάρων ἀν-τικειμένων κατὰ πρόαν. Ὁ Δέστουτ δὲ Τρά- τω, και ὁ Βοννέτ ἀπέφρασαν τὸν ἀντικτὸν εἰς τὸν ἀντικτὸν ὅσον ἐξ. Ὁ Χάμλτον συνετάχθη πρὸς τὴν γνώμην τούτων. Ἀλλ' ὁ James δι- κνῶς περητήρησεν, ὅτι πρέπει νὰ διακριθῇ μεταξὺ τῆς ἀντικτῆς τῶν μονομερῶν ἀν-τικειμένων, ἧτις δύναται νὰ εἶνε ἐκτεταμένη και ἐκείνης τῶν **συστημάτων ἢ τῶν ἐρ- γῶν τῆς νοήσεως** κεχωρισμένων καθαρῶς ἀπ' ἄλλῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἀρτιμὸς δὲν δύ- νεται νὰ εἶνε πολὺ μικρότερος. Προσέθηκεν ὁμοῦ, ὅτι δὲν εἶνε εὐκόλον διὰ τὸν ἀνθρώπινον νοὸν νὰ δύναται νὰ κατανοήσῃ τοιαύτην νοητικὴν ἐργασίαν, εἰμὴ ἐπ' ἀπαξ κατὰ σει-

ράν, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ συνηθῶν ἰδ- νικοτήτων, διὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀνέλ- θῃ εἰς οὐχὶ περισσοτέρας τῶν δύο ἢ τριῶν. Γνώμη, ἡ τελευταία αὕτη, οὐχὶ ἐν παντὶ ἀ- κριβής: δὲν φρονῶ, ὅτι εἶνε ἀναγκαστὸν νὰ ὑ- φίσταται ἡ ταυτόχρονος βλέψις περισσοτέρων **συστημάτων συστημάτων**, ἰδῶν ἀρκεῖ νὰ ἐννοηθῇ, ἀκριβῶς, ἡ ἀρχή, ἡ τοῦλάχιστον ἡ **κυστοχούσα ἰδέα**, ἧτις αὕτη ταῦτα τὰ συστήματα κυβερνᾷ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τοιαῦτα ὅρια, εἶνε βέβαιον, ὅτι ἡ ἡμετέρα νόησις διὰ ταχυτάτων αἰωρήσεων δύναται νὰ κρατῇ παρούσας, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, πολὺ περισσοτέρας τῶν δύο ἢ τριῶν νοητικῶν ἐργασίας. Ὅποιον θαύμα: Ἡ σύνθεσις, δὲν μορφοῦται, διὰ τοῦ ἀποχω- ρισμοῦ τῶν ἡχων, κοινῶν εἰς μίαν πολλαπλό- τητα ἀντικειμένων: Καὶ δὲν θεωρεῖται, ὅτι πάντες οὗτοι, ὅτι ἀποτελοῦν ὅμοῦ ἐν ὅλῳ: Ἀς μὴ λησμονώμεν, ὅτι ἡ αἰωρήσις τῆς νοήσεως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἀντικειμέ- νον διαφύεται τὴν **ταυτόχρονον κατὰ νόησιν** (ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Γεώργιος Ἐγ- γελος) ὅλῳ ἀφ' ἡ ἀκρα γοργότης αὐτῶν τῶν αἰωρήσεων κἀμνι, ὅπως νὰ διακρίνῃ ἐν μάλ- λον ἡ ἐντύπωσις τῆς πρώτης, ἐνθὺ ἀναλίσκει- ται ἡ δευτέρα, και πᾶσι πρὸς ἄλληλας ἐπι- πρὶνθῇ. Ὁ αὐτὸς W. James ἐ- πέδεξε, μεταξὺ τῶν αἰτημάτων τῆς mind stuff theory (γροματικῶς: **θεωρίας τοῦ νοητικοῦ υφάγματος**), ἧτις ὑπενθυμίζει ἐκείνην τῶν **ψυχικῶν ἐ- λαστήτων** τοῦ Ροβέρτου Ἀρβίγῳ) ταύτην τὴν ἀρχήν: «Οἰαδήποτε νοητικὴ κατάστα- σις εἶνε συνθετὸς διοργανώσεως και ἐξάγεται ἐκ μικροτέρων καταστάσεων, συνδεμένων ὁμοῦ». Ἐνταῦθα ἀναφέρεται ἡ ἐπιστήμη τοῦ οὐτως λεγομένου **νοητικοῦ κοκτέιματος** (pulviscolo mentale) σχεδὸν τελευ οἶου

1 Ἰανουαρίου 1911 — ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — Ἐπιφύλλις 8

ΜΙ ΔΥΟ ΒΕΑΤΡΙΚΑΙ

ὑπὸ ANTON GIUGLIO BARRILI

(Μετάφρασις Β. Μ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ)

(Συνεχία ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Πολλοὶ και διάφοροι λογισμοὶ τὸν κατακυριεύ- σουν τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Διὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς Βασιλικῆς δὲ Μποδαίλλας. Ἐνίστα εἰς Κορδοβάν, εἰς Σαραγέσσαν και τελευταίον εἰς Βαλλαδολιδ, τῷ συνθέτῳ νὰ τὴν ἴδῃ: ἀλλὰ πάντοτε ἐσπευσμέ- νως, εἰς τὰς μεγάλαις συναστροφάς, ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν αὐλικῶν τῆς Κατιλλίας. Ἦσως τρεῖς φορές, κατὰ τὰ δύο ἔτη οἱ ὀφθαλμοὶ του νὰ συννητῆσαν μετ' ἐκείνων τῆς δόνας Βα- τρικής: και πάντοτε τῷ εἶχε συνῆ, ὅτι ἡ μεγα- λὴ κυρία δὲν εὐφραίνεται ἐπὶ τῇ τυχαίᾳ ἐκείνῃ συναντήσῃ. Δὲν τὸν ἐβλεπε ἀπεναντίας τῷ ἐπί- νικτῳ φυσικώτερον τὸ αἶσθημα ἐκείνου, ὅπου διεκρί- νετο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μακαρίας δὲ Μούα. Ἐν εὐεργέτῃ ἀποδύοντο λησμονεῖται εὐκόλως, και μὲτ' αὐτοῦ ἐκλείπει ὁ εὐεργέτης. Καὶ ἐπειτα, τι τὸ παράδοξον ἐν ἡ παρουσίᾳ του ἐ- προξέειν τὴν διαστροφὴν εἰς τὴν σύζυγον τοῦ δὲν Ζουὰν Κάδρερα βασιμπατοῦ τοῦ Βασιλέως Φερ- δινάνδου, κυρίαν ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς βασιλείας τῆς Κατιλλίας, καὶ ἀδελφὴν τοῦ Φραγκίσκου δὲ Μποδαίλλας, ἐπιστοῦν τοῦ ταχματός τῆς Καλα- τράδας, και ἐνὸς μεταξὺ τῶν ὑπερβόρων ἱπποτῶν τῆς αὐλῆς: Δὲν ὠρεῖται νὰ καίπεται αὕτη περὶ τοῦ γιουγονίστου νεκροῦ, τοῦ ἀνερπλοῦ, ὅτι ἐκείπτοντο πάντες ἐκείνοι οἱ αὐλικοὶ, τόσον ὀλί- γον συμπλέει εἰς τὰς συδράς μελέτας, τῆς ἐπι- στήμης, ἔξιντο πρὸς τὰς νουτικὰς ἐπεξεργασίας, δι' ἧς ἤρξαντο νὰ ἐνδιαφέρωνται οἱ ὀλίγοι οἱ εὐπαρεῖδοι

ἀναλλοκώτου ἀτόμου ἰδεᾶτος, πρὸς ἣν φέρε- ται ἀντιθετικὴ ἡ θεωρία τοῦ **πολυζωῆ- σμοῦ ἢ πολλαπλοῦ μοναδισμού**: κατὰ τὴν ὁποίαν ἕκαστον ἐγκεφαλικὸν κυτ- τᾶριον κατέχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀτομικὴν συ- νειδήσιν, περὶ τῆς ὁποίας ἄλλο κυττᾶριον οὐ- δὲν γνωρίζει, οὕτως πάσης ἀτομικῆς συνει- δήσεως **ἰσοβλητέας** ἀπέναντι τῶν ἄλλων. Ἐπάρχει, μεταξὺ τῶν κυττᾶριων, ἐν κεντρι- κῶν, ἡ πατριάρχικόν, ἐν ἀλλῆς **ἰσοκυρι- τᾶσι** μετ' οὐ συμπαράται ἡ ἡμετέρα συ- νειδήσις, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἄλλα ἐπε- νεργοῦνται, ἐπιτυγχάνοντα ὅμως νὰ συνδυα- σθῇ μετὰ τοῦ ἰδίου.

Δὲν σταματῶ νὰ αὐξήτῃσω ἐπ' αὐτῶν και ἄλλων θεωριῶν ἀναλόγων, αἵτινες κατὰ τὸν Φουγιέ γδόναντο νὰ ὁρισθῶναι, ὁ καρπὸς τῆς «ψυχολογικῆς μεταφυσικῆς». Οὐδεὶς, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἔχει μέχρι τοῦδε καλ- λίτερον τοῦ Ἀρβίγῳ προσέοριε τὴν **φαι- νομενικὴν ἢ κοινοτικὴν ψυχὴν**: μίαν ἐν τῇ πολλαπλότητι αὐτῇ και πολλα- πλῇ ἐν τῇ ἐνότητι αὐτῇ. Λέγω ὅμως, ὅτι, ἐν μίᾳ τοιαύτῃ ἀμοιβαίᾳ στοιχείων νο- ναδικῶν και πολλαπλῶν παρατηρήσει ἐν- ταῖς διανοητικαῖς καταστάσεσι ταῖς φαινομε- νικῶς ἀπλαῖς, ἐν τούτοις ἐν τῇ παραγωγῇ μίας μόνης τάξεως ἐπακολουθοῦντων λογι- σμῶν, κατὰ μεγαλύτερον λόγον πρέπει νὰ στηρίζεται αὕτη ἐν τοῖς συνθέτοις καταστά- σεσιν, ὁποῖαι ἐκτὸς ἀντιθέσεως εἶνε ἐκείναι, ἐν αἷς στρέφεται ὁ ρήτωρ. Οὗτος διὰ τὴν γοργότητα αὐτῇ ταύτην τῆς νοητικῆς του παραγωγῆς, ἀρεῖται, πλέον παντὸς ἄλλου ἐργατοῦ τῆς σκέψεως, νὰ εἶνε παρορμητι- κὸς διὰ τῆς θαυμασίας ἀρετῆς τοῦ νὰ κατα- τέμνῃ ταυτοχρόνως και νὰ πολλαπλασιάζῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ νοητικὴν ἐνεργητικότητα.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

Πορτογάλοι, μὴ ἔχοντες εἰς τὰς περιπετειώδεις ψυχὰς των τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐκδύλωσιν, ἧτις ἐν Ἰσπανίᾳ εἶχε παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν μαυρῶν, εἰς τὴν κατιλλανικὴν ἐμφάνισιν!

Καὶ πάντες εἰς τὸν πόλεμον ἀπέδωκαν οἱ εὐ- γανεῖς τῆς αὐλῆς τοῦ Φερδινάνδου εἰς τὸν πόλεμον ὅστις ἀπαρτίσθη ἀντικτῶν ὁρμῶν καταπολεμῶντων, δόξης, ἐπιστήμων ἀξιωματικῶν και νοητικῆς τύχης. Κατὰ τὰ λοιπὰ, ὅπου ἡ εὐνοία τῶν βασιλέων ἀ- ναπορεύεται, ἐκεῖ ἀποδίδουσιν πάντες οὐδὲς καταδέχεται νὰ ριθῇ τὸ βλέμμα ἐπ' ἐκείνων ὅστις ἔχει ἐπισταθῇ ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος μεταχειρίζεται τοῦτον, ὡς ἄν- θρωπον, τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ μὴ εἶχε γνωρίσει ποτὲ. Καὶ ὁ βασιλεὺς δὲν ἐξήτει πλέον νὰ συ- ναντηθῇ μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐνίστα ἐκείνου, πρὸ τοῦ συμβουλίου τῶν δοκτῶν τῆς Σαλαμάνκης. Αἱ ἀγέμνοι καταρρονησῆς τοῦ ἐπισκόπου δ' Ἀδελφ. πνευματικῶς τῆς βασιλείας, εἶχον καταστρέψει ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς τὰ σπέρματα τῆς εὐμενίας καὶ ὁποῖα εἶχε σπείρει ὁ ἡγεμόνος τῆς Ραβίδας, δὲν Ζουὰν δὲ Μαρτίν. Χαιρετὰ βασιλικὰ ἀκροά- σεις και συνδιδάξεις ἡμερᾶς, κατ' ὅς οὗτος ἀνί- πυσσε ὅλην τὴν ἔσιν τῆς πιστώσεως του, εἰς ἐνί- σχυσιν τῶν κορίτων γνώσεων τῶν ἀρχαίων, τῶν ἀρχαίων και τῶν μύθων τῶν νεωτέρων, περὶ τὴν ὑπαρξιν τῶν μακαροποιμένων νήσων, πέραν τῆς σκοτεινῆς βαλάντης ἐνθὺ ἡ Ἰσαβέλλα, κρατοῦσα μετ' ὅρων τὴν βασιλείαν και τὴν γοῦσιν κλωστήν, δι' ἧς ἐκείνη διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς ἐν κλωστικ